

NYHED TIL LÆSETRÆNINGEN I 5. KLASSE ...

Læsematerialet er fyldt med autentiske fagtekster og forskellige tekstgenrer til klassens læsearbejde.

Læsetræningsserien omfatter 5. klasse, 6. klasse, 7. klasse, 8. klasse og 9. klasse.

Klik ind på www.forlaggraff.dk og læs mere ...

**Læseteksthæfte
(flergangshæfte)**

**Svarhæfte
(til kopiering)**

Læsetræningsset 5. klasse

består af to samhørende dele: Læseteksthæfte (flergangshæfte) og Svarhæfte (kopihæfte).

• Læseteksthæfte

Indeholder 75 sider med flerfarvetryk fordelt på 10 læsetræningsset med 40 forskellige tekstoplæg og tekster, der repræsenterer mange forskellige medier og tekstgenrer, bl.a.: hjemmesiden, brochuren, magasin-artiklen, sagnfortællingen, menukortet, interviewartiklen, forfatterportrættet, informationsoversigten, boganmeldelsen, sportsartiklen, essayet, novellen, rapporten, folkeeventyret, cirkeldiagrammet, den faglige tekst, madopskriften ...

I hvert læsetræningsset arbejdes med 4 forskellige tekster med varierende længde og forskellig sværhedsgrad. Under arbejdet med teksterne anvender eleven forskellige læsestrategier som fx punktlæsning/søgelæsning, oversigtslæsning og nærlæsning. Eleven skriver sine svar på de tilhørende svarark (læreren kopierer svarark fra Svarhæftet).

• Svarhæfte

Indeholder sider med svarark til læseteksterne, efterbehandlingsark med rettelister, ide-opgaver til det videre arbejde med læsetræningen samt forslag til vurderings- og læsekompetencebeskrivelse – det hele til fri kopiering.

Materialet udgør et sammenhængende hele, der understøtter arbejdet med udvikling af elevernes læsekompetencer i danskundervisningen.

www.forlaggraff.dk

Eksempler fra læsetræningshæftet til 5. klasse

Tekst 1

I oplaget med uddrag af *Optimistjoller i Sunds Sejlklub* skal du svare på spørgsmål. Du skal altså kun læse, hvad der er nødvendigt for at sæt kryds i det rigtige felt på svararket.

Sunds Sejlklub

Skal du være med til nogle gode og hyggelige timer på og

Optimistjoller – begynder

Vi har altid følgebåde på vandet, så der er styr på sikkerheden! Når du går på sejl-skole, låner du jolle, vadrågt og redningsvest af klubben. Du skal være fyldt 8 år.

Se på hjemmesiden for opstart af nye hold.

Nye sejlere

Er du mellem 8-13 år, og kunne du tænke dig at prøve kræfter med at sejle, så er du meget velkommen til at komme og besøge os en klubaften. Der er klubaften hver torsdag mellem kl. 18.00 – 20.00. Her får du lejlighed til at se, hvad vi laver i klubben.

Læsetræningshæftet 5. klasse – Læseaktiviteter © Forlag Graff 2024, 4573 Højby

Tekst 1

I oplaget *Pas på madpakken* skal du så hurtigt som muligt finde de rigtige svar på spørgsmålene. Du skal altså kun læse, hvad der er nødvendigt for at svare på spørgsmålene. Sæt kryds i det rigtige felt på svararket.

PAS PÅ MADPAKKEN

Sukkerbomber i madpakken kan gå ud over tænderne.

Snacks i madpakken indeholder ofte store mængder sukker, der kan give huller i tænderne. Tandlægeforeningen opfordrer derfor til at erstatte det søde med frugt og grønt og at huske på de gode tandplejere.

"Det kan være fristende at tage en snack med i madpakken, så der er energi til hele dagen. Men mange mellemmåltider, der ved første øjekast ser sunde ud, indeholder store mængder sukker, som kan give huller i tænderne. Det viser vores undersøgelser af mellemmåltider," siger Tandlægeforeningens formand Susanne Kleist og tilføjer: "Mange mellemmåltider indeholder næsten lige så meget sukker som slik og sodavand. Tørret frugt og særligt søde, fordi sukkeret er koncentreret. Det giver størst risiko for huller i tænderne, fordi sukkeret ligger længere tid."

GODE RÅD

- Tag frisk frugt og grønt med i madpakken fremfor sukkerholdige mellemmåltider
- Drik vand i stedet for sodavand og saft
- Børst tænder morgen og aften i to minutter hver gang
- Hvis du har børn, så hjælp dem med tandbørstningen, indtil barnet er 10-12 år
- Brug en blød tandbørste med et lille børstehoved og et godt greb
- Brug altid tandpasta med fluorid
- Børst alle tænder grundigt med cirkulære bevægelser

PAS PÅ TØRRET FRUGT
Tandlægeforeningen hævder på sukkeret i en række undersøgelser viste, at blomstsaft indeholder, til 16 sukkerknalder og de træber indeholder 100 til 150 sukkerknalder. Da disse tal kun er gennemsnitstal, kan den af tilsat sukker

ET SUNDT S

Denne side er et samarbejde med Tandlægeforeningen, der arbejder for at gøre os sundere og sundere. Her kan du læse mere om mundhygiejne.

14

Læsetræningshæftet 5. klasse – Læseaktiviteter © Forlag Graff 2024, 4573 Højby

Tekst 3

Læs opskriften på *Færøsk rugbrød*, og besvar spørgsmålene ud fra tekstens indhold. Sæt kryds ud for de rigtige svar på svararket. Der er kun ét rigtigt svar til hvert spørgsmål.

OPSKRIFT:

Færøsk rugbrød

I Danmark har vi kendt til rugbrød lige siden vikingetiden. Man mener, at vikingernes rugbrød, når de tog på toget. Opskriften her stammer nok ikke fra vikingetiden, men hundrede år gammel.

Opskrift til 2 rugbrød:

- 1. DAG**
- 400 g fuldkornshvedemel
 - 400 g groft rugmel
 - 400 g skårne rugkærner
 - 200 g surdej
 - 3-4 spsk. Groft salt
 - 1½ lunkent vand

Surdej og salt røres ud i vandet, og resten tilsættes. Det bliver en lind grod. Stilles med et viskestykke over til næste dag.

2. DAG

- 4 dl lunkent vand
- 100 g mælk
- 1 farin
- 250 g groft rugmel
- 250 g skårne rugkærner
- 300 g groft fuldkornshvedemel

NB! Somme tider erstatter jeg 50 g rugmel + 50 g skårne rugkærner + 50 g fuldkornshvedemel med 150 solsikkekærner eller 75 g solsikkekærner + 75 g græskarkærner.

Det hele røres i dejen fra dagen før.

Husk at tage 200 g surdej fra, inden dejen hældes i smurte forme.

Jeg smører altid mine forme med Beceel – også selvom det er slipletforme.

Glát overfladen i formene med en våd dejskraber.

Læg et viskestykke over formene og lad dem stå i 2 timer.

Sæt herefter formene i en kold ovn (200 grader) i 1½ time.

Brodene tages nu ud af formene og lægges på en rist med et meget vådt viskestykke over/omkring til næste dag, hvorefter brodene kan fryses.

NB! Man kan selvfølgelig godt spise brodene med det samme, men de bliver ikke dårligere af at bli ned. Surdejen kan også fryses.

Afsluttet færing til familie, venner og bekendte i Danmark.

Tekst 3

Læs udvalgte regler fra *Regler for el-løbehjul og elektrisk skateboard* indhold. Sæt kryds ud for de rigtige svar på svararket. Der er kun ét rigtigt svar til hvert spørgsmål.

Regler for el-løbehjul og elektrisk skateboard

Siden 17. januar 2019 har det været ulovligt og lovligt at køre på el-løbehjul og elektrisk skateboard. Det er en forsørgsordning, der omfatter bl.a. el-løbehjul, elektrisk skateboard og elektrisk scooter. I FDM er som så mange andre bekvæmt over de trafikregler, der er kommet for at blive, er det alt andet lige også fornuftigt at sige Dennis Lange, juridisk konsulent i FDM.

Alderskrav for brug

For at bruge el-løbehjul, elektrisk skateboard m.v. på offentlig vej, skal man være fyldt 15 år. Personer under 15 år må kun anvende køretøjerne, hvis de er ledsaget af en myndig person, eller hvis det foregår på lege- og opholdsområdet, som skifter med det.

Regler for el-løbehjul

El-løbehjul må anvendes på samme veje og områder som en cykel på offentlig vej. Skal du køre med el-løbehjul på offentlig vej, skal du bl.a. overholde disse regler:

- Permanent lys i form af minimum en forlygte, der giver et hvidt eller gult lys, og en rød baglygte. Lygteene skal kunne ses på minimum 300 meters afstand
- El-løbehjulet skal have mindst én hvid refleksanordning, der er synlig bagfra
- El-løbehjulet skal have mindst én gul eller hvid refleksanordning, der er synlig fra begge sider
- Køretojet må højst kunne køre 20 km i timen ved egen drift
- Der må kun være én person på løbehjulet
- Der skal anvendes cykelhelm

Et el-løbehjul må højst have en egenvægt på 25 kg, en længde på 2 m og en bredde på 0,70 m målt på det bredeste sted.

Der er ingen forsikringspligt for private el-løbehjul. Det er der til gengæld for el-løbehjul, der udlejes. Som fører af et udlejet el-løbehjul skal du overtage politiet kunne dokumentere, at der er tegnet forsikring. Så sørg for at udlejeren har sikret dig denne mulighed, inden du kører afsted.

I Danmark er jeg født

Af H.C. Andersen. Trykt i visen "Fædrelandet" 1850. Melodi af Henrik Rung samme år.

I Danmark er jeg født, der har jeg hjemme, der har jeg rod, derfra min verden går. Du danske sprog, du er min moders stemme, så sødt velsignet du mit hjerte når. Du danske, friske strand, hvor oldtids kampsgrave stå mellem øblegårde og hulehave. Dig elsker jeg – Danmark, mit fædreland!

Hvor reder sommeren vel blomstersengen mer' rigt end her, ned til den åbne strand? Hvor står fuldmånen over kløvsengen så dejligt som i bogens fædreland? Du danske, friske strand, hvor Dannesbrogens væjer – Gud gav os den – Gud gav den bedste sejr! Dig elsker jeg – Danmark, mit fædreland!

Digter er en kærlighedsberetning til Danmark og det danske sprog. Det blev skrevet efter træarskrigen i 1850 – krigen mod hertugdømmene Holsten og Slesvig. Befolkningen i de to hertugdømmer følte sig mere tyske end danske, selvom de var en del af kongeriget. Digterens mange udenlandsrejser fik mange til at tvivle på hans nationale sindelag, men med "I Danmark er jeg født" stoppede tvivlen.

H.C. Andersen's digt havde oprindelig titlen "Danmark, mit Fædreland".

TAL OM ORD

Der findes mellem 6.000 og 7.000 sprog i verden.

Det danske sprog består af mere end 1 mio. ord.

Rettskrivningsordbogen indeholder ca. 64.000 ord.

Voksne danskere har rundt regnet et ordforråd på 50.000-70.000 ord.

En elev i 1. klasse har et ordforråd på mellem 5.000-10.000 ord.

Islandsk sprog minder meget om det sprog, vi talte her i Danmark i vikingetiden (oldnordisk) for ca. 1000 år siden.

I engelsk findes omkring 1000 danske ord, som stammer fra vikingernes tid i England, fx give, window, they, them, take, their, plough, knife og husband.

OFFICIELLE FLAGDAGE 2023

1. januar	Nytårsaften
5. februar	Hendes Mågestat
6. februar	Dronning Marys fødselsdag
Hendes Kongelige Højhed
Prinsesse Marias fødselsdag
7. april	Langfredag
Der flagges på halv stand hele dagen
Påskedag
9. april	Der flagges på hel stand hele dagen
16. april	Hendes Kongelige Højhed
Dronning
Margrethes fødselsdag
29. april	Hendes Kongelige Højhed
Prinsesse Benediktes fødselsdag
5. maj	Befrielsesdagen
18. maj	Kristi Himmelfartsdag
26. maj	Hans Majestæt Kong Frederik 10.
28. maj	Pinsedag
5. juni	Grundlovsdag
7. juni	Hans Kongelige Højhed
Prins Joachim's fødselsdag
15. juni	Våldemorsdag og genforeningsdag
21. juni	Gørelands nationaldag
29. juli	Der flagges med det grønlandske flag
Færøernes nationale festdag, Olaf Dag.
Der flagges med det færøske flag
5. september	Danmarks udsendte
15. oktober	Hans Kongelige Højhed
Kronprins Christians fødselsdag
25. december	Juleaften

Opdaget: Henrik Andersen og Sven Graff
Udvalgt til dette undersøgelsesmateriale.

Læsetræningshæftet 5. klasse – Læseaktiviteter © Forlag Graff 2024, 4573 Højby

61

20

Læsetræningshæftet 5. klasse – Læseaktiviteter © Forlag Graff 2024, 4573 Højby

Forlag Graff • Nygårdsvvej 26C • 4573 Højby

Telefon 41 62 45 73 • kontakt@forlaggraff.dk • www.forlaggraff.dk